

Van Rijn: Regelarme instellingen presteren beter

Zorginstellingen die regelarm werken ervaren minder bureaucratie en werken goedkoper. Tegelijkertijd neemt de kwaliteit en tevredenheid van cliënten en medewerkers toe. Dat blijkt uit een tussenrapportage over het Experiment Regelarme Instellingen.

Foto: ANP Roos Koole

Van Rijn stelt in een Kamerbrief dat het experiment regelarme instellingen (ERAI) veel heeft opgeleverd. Alle deelnemende instellingen, die het experiment niet beëindigd hebben, boekten resultaat. Bij Prisma steeg de kwaliteit van leven van de cliënten met tien procent. Meerdere zorgaanbieders geven aan met minder middelen meer te kunnen bereiken. Palet meldt 18 procent afname van zorgvolume met behoud van kwaliteit, ActiVite een reductie van 19 procent in het aantal uur per cliënt en Opella helpt ruim 9 procent meer cliënten met hetzelfde budget. Bij enkele experimenten (o.a. [De Hoven](#) en Icare) is de kwaliteit van leven in beeld gebracht aan de hand van het welbevinden van de cliënt. Een belangrijke conclusie is volgens Van Rijn dat het wegnemen van administratieve belemmeringen leidt tot betere kwaliteit en doelmatigheid.

Administratieve lasten

De vermindering van de administratieve lasten ontstond voor een groot deel doordat zorgaanbieders zelf patronen doorbraken. Het experiment bleek een goede aanleiding om de interne regels ter discussie te stellen en te verminderen. Het experiment maakte ook duidelijk dat er meer ruimte is voor afwijking dan gedacht. In de praktijk moesten zorgkantoren hun werkwijze aanpassen omdat deze (te) zeer gericht was op het zoeken van zekerheden waardoor de administratieve lasten groter dan nodig waren. Verder zijn afspraken gemaakt met betrekking tot de landelijke inkoopvoorwaarden van de zorgkantoren.

Indicatie door aanbieders

De ervaringen met indicatie door de aanbieders zelf, vindt van Rijn vooral belangrijk omdat deze aansluiten bij de hervorming van de langdurige zorg. In deze gesprekken wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de cliënt en wordt diens welbevinden als resultaat van de zorginzet geformuleerd. 'Deze manier van werken

heeft bovendien aangetoond dat kostenbesparend kan worden gewerkt. Meerdere aanbieders geven in de tussenrapportage aan dat zij een reductie hebben gemeten in het zorgvolume (variërend van 7 tot 18 procent). Kosten besparen zonder de kwaliteit te verminderen draagt bij aan de houdbaarheid van zorg.'

Ervaringen van instellingen

In [het tussenrapport](#) (pdf) staan de ervaringen van instellingen en hun resultaten. Enkele opvallende resultaten: **Vitras** bekostigt de zorg vanuit één weekbudget voor alle cliënten. Daardoor kunnen zij de cliënten beter bieden wat zij nodig hebben, stelt verpleegkundige Coralien Merkens. 'We kijken nu naar de cliënt, waar we vroeger alleen naar de indicatie keken, en als er wat meer zorg nodig is, dan kunnen we die gelijk leveren. Lucie Visser, begeleider bij **Abrona** neemt niet meer automatisch dingen van de cliënten over. 'Ik stel me steeds weer de vraag: 'wat kan de cliënt zelf en wordt hij er blij van als ik het overneem?''', zegt zij. 'Het niet automatisch overnemen van de zorgtaken dat is lastig om af te leren, want ik ben nogal een regeltante, maar het is prettiger voor de cliënten. Zij ontwikkelen zich en dat moet je ze niet willen ontnemen. Als voorbeeld noemt ze cliënt Hendrik. Zijn moeder was bang voor overvraging van Hendrik, maar we zijn uitgegaan van de mogelijkheden van haar zoon. Nu vertelde de moeder laatst dat Hendrik zelfstandiger is geworden, en sociaal. Toen zij niet lekker was, had Hendrik gevraagd of zij een kopje thee wilde. Dat had hij eerder nog nooit gedaan! Dit was een groot compliment: je eigen mogelijkheden inzetten, werkt echt. Bij **Prima** is het welbevinden van deelnemende bewoners met 12 procent gestegen. De medewerkerstevredenheid steeg 2,5 keer harder in vergelijking met niet-deelnemende locaties. 'Het vrijer kunnen zijn in het werk, maakt dat de sfeer anders is, gezelliger en opener. Zowel collega's onderling als met de bewoners', zegt teamleider Angeline van Bijsterveldt.

Zorgkantoren en zelfstandige bestuursorganen

Zorgkantoren en zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) die betrokken waren bij de experimenten kregen flink wat extra werk op hun bord, erkent Van Rijn. 'Minder administratieve lasten voor zorgaanbieders betekende bijna altijd meer inspanningen aan de kant van de zorgkantoren en ZBO's.' Zij moesten leren omgaan met de verschillende werkvormen die organisatie uitkozen.

Experiment regelarme instellingen

De oproep voor het ERAI startte in 2011. In totaal deden 120 instellingen een voorstel voor het experiment. De deelnemende zorgaanbieders willen aantonen dat zorg meer cliëntgericht geleverd kan worden, van betere kwaliteit en doelmatiger kan zijn door regeldruk te verminderen. Hoewel de experimenten onderling verschillen, is het samenbindende element dat zorgaanbieders streven naar nieuwe manieren om de zorg en ondersteuning beter te laten aansluiten op wat cliënten daadwerkelijk nodig hebben. Voor 28 zorgaanbieders zijn in 2012 de noodzakelijke voorbereidingen ge-

troffen. De meeste experimenten zijn in 2013 van start gegaan, een enkeling kon al eerder van start gaan. Vier instellingen ([Careyn](#), Thebe, Brabantzorg, Zorggroep Oude en Nieuwe Land) zijn tussentijds gestopt met het experiment. De overige 24 experimenten lopen nu ongeveer anderhalf jaar. De resultaten wil Van Rijn gebruiken om de Wlz te verbeteren.

Voortzetting experiment

In de Kamerbrief kondigt Van Rijn ook de voortzetting van het experiment aan. Hij stuurt de NZa daar een brief over. 'Met de aanwijzing geef ik de NZa de opdracht het experiment regelarme instellingen voor de verpleging en verzorging te verlengen onder de Zvw en het experiment regelarme instellingen voor de langdurige zorg te verlengen onder de AWBZ, dan wel de nieuwe Wet langdurige zorg. De verlenging van de ERAI-experimenten onder de Zvw en de Wlz geldt totdat de nieuwe [bekostiging](#) onder de Zvw en de Wlz ingevoerd is.' Met deze verlenging kunnen zorgaanbieders en zorgverzekeraars de reeds in 2014 lopende ERAI-experimenten betreffende verpleging en verzorging, voor zover die per 1 januari 2015 tot de Zvw behoren, laten doorlopen totdat de nieuwe bekostiging voor verpleging en verzorging gereed zal zijn.

door [Mark van Dorresteyn](#) 2 okt 2014